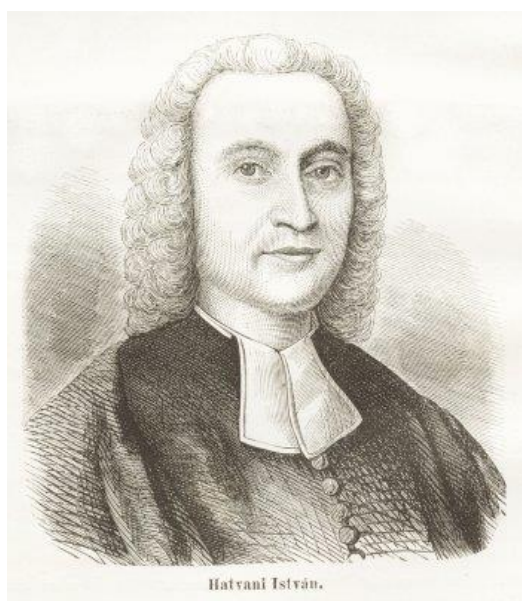


Debreceni Egyetem
Hatvani István Szakkollégium

2023. évi Tavaszi Tudományos Hallgatói Konferencia

Programfüzet



2023. április 28. (péntek)
Magyar Tudományos Akadémia
Debreceni Területi Bizottság (DAB) Székháza
4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

A Konferencia programja:

2023. április 28. péntek

- 8:30 Megnyitó (Bognár Rezső Terem)
- Dr. Pintér Ákos
a Hatvani István Szakkollégium igazgatója
 - Dr. Szendrei Ákos
a Hatvani István Szakkollégium igazgatóhelyettese
 - Berecz Gábor
a Hatvani István Szakkollégium Hallgatói Önkormányzatának elnöke
- 9:00 Természettudományi szekció
(Berényi Dénes Terem)
- 9:00 Néprajztudományi szekció
(Klub terem)
- 9:00 Társadalomtudományi szekció
(Bognár Rezső Terem)
- 9:00 Történettudományi szekció
(Csokonai Terem)
- 9:00 Irodalom- és nyelvtudományi szekció
(Holló László Terem)
- 11:00 Pszichológia szekció
(Berényi Dénes Terem)
- 12:30 Ebéd
(I. emeleti körfolyosó)



9:00 Természettudományi szekció

Levezető elnök: Prof. Dr. Somsák László

Janecskó Liliána Lenke (VI. Biológia-Kémia osztatlan tanári szak): A Debreceni Egyetem tanárszakos hallgatóinak nyitottsága a komplex természettudományos tantárgyak oktatása iránt az önhatékonyság tükrében

Témavezető: Dr. Márton Sándor József

Kutatásom során a Debreceni Egyetem legalább egy reál szakkal rendelkező tanárszakos hallgatóinak (145 fő) nyitottságát vizsgáltam a komplex természettudományos tantárgyak oktatása iránt. A nyitottság felmérésére kérdőíves módszert választottam. A kérdőíves felmérés eredményeként előtérbe került a kitöltő tanárjelöltek önhatékonysága, önbizalma, temperamentum-és személyiségdimenziója.

Jedlőczki Ivett (I. Biomérnök MSc): 1-C-szubsztituált galaktál származékok hidroxiazidálási reakcióinak tanulmányozása

Témavezetők: Dr. Juhász László - Homolya Ágnes

A hidroxiazidálás lehetőséget biztosít azid csoportot tartalmazó szénhidrátszármazékok glikálokból történő előállítására. 1-C-szubsztituált glikálokból kiindulva olyan 2-azido-2-dezoxicukrokhoz juthatunk, melyekben az anomer centrumhoz kapcsolódó hidroxil csoport széleskörű továbbalakítási lehetőségeket rejt magában. Ez az átalakítás a szakirodalomban csak szubsztituálatlan glikálok esetén leírt eljárás, így munkánk során többféle 1-C-szubsztituált galaktál hidroxiazidálását tanulmányoztuk.

Csomay Eszter (I. Vegyész MSc): 2-Halo-1-C-szubsztituált glikálok Heck kapcsolási reakciójának vizsgálata

Témavezetők: Dr. Juhász László - Homolya Ágnes

A C-2 helyzetben elágazást tartalmazó szénhidrát származékok potenciális antibiotikumok, illetve biológiai szempontból értékes cukrok glikomimetikumai lehetnek. A laboratóriuminkban kidolgozott eljárás alapján számos 2-jód-1-C-akceptor szubsztituált glikál előállítását végeztük el, és vizsgáltuk a korábban általam kidolgozott metoxikarbonil szubsztituens tartalmazó származék Heck kapcsolási reakciójának kiterjeszthetőségét, az 1-C szubsztituens, valamint az alkén komponens hatását a reakció lefutására.

Peleskei Zsófia (II. Vegyész MSc): Az 1-C-szubsztituált 2-jódglikálok Sonogashira keresztkapcsolási reakciójának tanulmányozása

Témavezetők: Dr. Juhász László - Homolya Ágnes

A 2-jódglikálok olyan telítetlen szénhidrátszármazékok, amelyekben a C-1 és C-2 szénatomok között kettős kötés található és a C-2 szénatomhoz egy jódatom kapcsolódik. Kutatómunkánk során a C-1 szénatomon metoxikarbonil csoportot tartalmazó 2-jódglikálok fenil-acetilénnel történő Sonogashira reakciójának optimalizálásával foglalkoztunk. Kísérleteink során vizsgáltuk a palládium forrás, réz forrás, ligandum, bázis és az oldószer cseréjének hatását.

Katkó Viktor (II. Vegyészmérnök BSc): Fotokatalitikus aktivitású aerogélek előállítása és vizsgálata

Témavezetők: Dr. Lázár István - Szabó Hanna Judit

Kutatómunkám során a korábbi tapasztalatok felhasználásával félvezető oxidot és fém nanorészecskéket egyaránt tartalmazó szilika aerogélek szintézisének kidolgozását tűztük ki célul. Az előállított aerogélek kémiai és fotokatalitikus alkalmazhatóságát megfelelően megválasztott modellvegyületeken vizsgáljuk.

Szabó Dávid Ruben (II. Vegyész MSc): Monoklonális antitestek elektropray ionizációs tömegspektrometriás vizsgálata és spektrumaik feldolgozása

Témavezető: Prof. Dr. Gáspár Attila

Napjainkban egyre elterjedtebbek a fehérjemolekulákat hatóanyagként tartalmazó biológikumoknak nevezett gyógyszerek, melyek egyik csoportját a monoklonális antitestek (mAb-ok) képviselik. Analitikájuk egyik legjelentősebb eszköze a tömegspektrometria (MS), melyhez a szükséges ionizációt gyakran elektropray ionizációval (ESI) érik el. Eddigi munkám során különböző mAb tartalmú készítményeket vizsgáltam ESI-MS módszerrel, valamint a spektrumok dekonvolúciójának lehetőségeit tanulmányoztam.

Szakács Bence (III. Kémia PhD): Várhatóan SGLT2 inhibitor glikomimetikumok előállítása anhidro-aldóz tozilhidrazonok kapcsolási reakcióival

Témavezető: Vágvölgyiné Dr. Tóth Marietta

A gliflozinok C-(β -D-glükopiranozilaril)metil (hetero)aromás molekulák, melyek a vese nátrium-függő glükóz kotranszporter 2 (SGLT2) inhibitorai. Ezen molekulák a 2-es típusú cukorbetegség tüneti kezelésére szolgáló orális hipoglikémiás szerek egy új családja, melyek közül hetet már forgalomba hoztak. Kutatómunkám célja anhidro-aldóz tozilhidrazonokból kiindulva, átmenetifém-katalizált, illetve fémentes kapcsolási reakciókban C-C és C-N kötések kialakításával új, a gliflozinok szerkezetéhez hasonló, várhatóan SGLT2 inhibitor glikomimetikumok előállítása volt.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-3-I-DE-390 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.



9:00 Néprajztudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Kavecsánszki Máté

Papp Bernadett Kitti (II. Néprajz BA): Egy Népi Iparművész hatása és művészetének továbbadása

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Előadásom célja a Rábaköz területén alkotó Székely Erzsébet Népi Iparművész hímző szakmai életútján keresztül bemutatni, hogy milyen hatást gyakorolhat az egyén a népművészet alakulására, jövőjére. Előadásom során az interjúalany munkásságán keresztül röviden kitérek a rábaközi hímzésekre, illetve azok jellegzetes vonásaira, típusaira is.

Vona Zoltán (V. Történelem - Hon- és népismeret osztatlan tanári szak): Debrecen környékének temető története

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Habár a temetők kialakulásával és a temetők történetével kapcsolatban sok mű látott már napvilágot mind a néprajztudomány, mind pedig a történettudomány képviselőinek tollából, a kutatások ezidáig bizonyos területekre nem terjedtek még ki. Előadásom során szeretném bemutatni ezeket a térségeket, melyek által képet kaphatunk Erdőspusztá, a Hortobágy térségének, illetve az egykori szőlőskertek temetkezési szokásainak alakulásáról a 18. századtól kezdődően napjainkig. Meg kívánom válaszolni azokat a kérdéseket is, hogy milyen társadalomföldrajzi és társadalomtörténeti vonások jellemzik az egyes régiókat, illetve, hogy ezek milyen sajátos hatást fejtettek ki az egyes területek temetkezésére vonatkozóan.

Kalmár Zsombor (II. Történelem BA): A szexualitás és a boszorkányperek kapcsolata

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Jelen előadásomban egy még fiatal kutatás eddigi eredményeit, valamint további tervezett, lehetséges irányait szeretném bemutatni. Kutatásomban azt vizsgálom, hogy vajon a szexualitást lehet a boszorkánypereken keresztül vizsgálni és ha igen akkor hogyan jelenik meg és változik a perekben.

Porkoláb Benedek (III. Néprajz BA): A hortobágyi pásztorművészet 21. századi továbbélésének formái

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Előadásomban a hortobágyi pásztorok bőrtárgykultúrájával és annak napjainkban megjelenő formáival foglalkozok. A gyűjtésem helyszínének bemutatását követően felsorakoztatom azokat az archaikus bőrtárgyakat, melyeknek valamilyen formájával még találkozhatunk a Hortobágy területén élő állattartással foglalkozó emberek eszközkészletében. Ezeknek az elkészítési folyamatait, a folyamatok szókincsét a terepen szerzett tapasztalataim, illetve szakmámban, – népi bőrművesként szerzett jártasságom alapján szeretném bemutatni, ezzel is alátámasztva az elméleti és tapasztalati úton szerzett ismeret összefonódásának fontosságát.

Kutasi Imre (III. Néprajz PhD): Az 1920-as házhelyosztás jelentősége Hajdúnánás esetpéldáján

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Az 1920-as Nagyatádi Szabó István-féle földreform során házhelyosztásra is sor került, amely eredményeként az utólagos becslések szerint országosan 58 ezer katasztrális holdon közel 260 ezer telek került kiosztásra. Hajdúnánáson a várost körülölelő közlegelő déli részéből osztottak ki házhelyeket, ezzel létrehozva a város e perifériális részét. Előadásom célja e terület kialakulásának bemutatása a jogforrások, a fennmaradt levéltári források, és térképek segítségével.

Barna Anita (II. Néprajz PhD): A parasztház korszerűsítésének folyamatai Hajdúnánáson

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

A vidéki lakáskörülmények javítására, modernizálására irányuló törekvések az 1900-as évek elejétől foglalkoztatták az építészeket. A második világháború utáni újjáépítések, illetve a hatalmas problémát jelentő lakáshiány és rossz lakáskörülmények megoldását a hagyományos szemléletű, népi építészeti formákat alapul vevő építészek elsősorban a parasztházak korszerűsítésével képzelték el. Előadásomban az 1960-as évekig jellemző modernizációs folyamatot mutatom be Hajdúnánás esetpéldáján keresztül.

Vadász Márton (I. Néprajz PhD): Változó örökséghelyzetek Debrecenben – a Városgazdaház és az Ady-lakás esetpéldája

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Az épített örökség értelmezésének egy új lehetősége a Tamáska Máté nevével fémjelzett örökséghelyzeti elemzés. A módszertan lényege, hogy a korábbi szemlélettel szemben nem kizárólagosan egy-egy épület vagy utcarészlet történetiségére koncentrálnak a kutatók, hanem kiemelt szerepet szentelnek a kortárs folyamatok bemutatásának, a helyi közösség(ek) örökségről, építészeiről való gondolkodásának is. Előadásomban ezzel a szemlélettel vizsgálom Debrecen egyik legrégebbi utcáját – a Péterfia utcát – illetve az utca egy kiemelkedő épületét, az egykori városgazda házát, a mai Medgyessy múzeumot, és a vele szoros kapcsolatban lévő Darabos utca 33. számú házat, Ady Endre debreceni lakóházát.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

9:00 Társadalomtudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Bihari Ildikó - Dr. Lakatos Artur Lóránd

Veres Dávid-Gábor (III. Menedzsment BA, Partiumi Keresztény Egyetem, Partium Szakkollégium Fényes Elek Gazdaságtudományi Műhely): A kis- és középvállalkozások támogatása a 2014-2020-as Regionális Operatív Programban

Témavezetők: Dr. Gál Katalin - Drs. Hámos Dalma

Románia 2007-es csatlakozása az EU-hoz lendületet adott az ország gazdasági fejlődésének az EU-tól kapott pénzügyi támogatásokkal az operatív programokon keresztül. Kutatásom során a következő kérdésekre kerestem a választ: Mekkora finanszírozási támogatásokat kaptak a KKV-k a 2014-2020 Regionális Operatív Programon keresztül? Hol tartanak a 2014-2020-as Regionális Operatív Programmal 2022 végén? Milyen tapasztalataik vannak az egyéni kedvezményezetteknek?

Botos Ákos (I. Vállalkozások fejlesztésének menedzsmentje MA, Partiumi Keresztény Egyetem, Partium Szakkollégium Fényes Elek Gazdaságtudományi Műhely): Tőzsdei döntéshozatal a kilátáselmélet tükrében

Témavezetők: Dr. Lakatos Artur Lóránd

A kilátáselmélet fő gondolata, hogy az egyéni döntések sokszor nem a legjobbak, és ez igaz a befektetési döntések kapcsán is. Az elmélet kidolgozói tőzsdei trendeket vizsgálva írták körül a „risk seeking over losses” és a „risk aversion over gains” fogalmát. Ezek értelmében a „kisember” kockázatot vállal a veszteségek esetében és kerül a kockázatot a nyereség esetében. Céloom, hogy tőzsdei adatokkal támasszam alá, hogy a válságokat mindig pánik kíséri, amely erősen hat a tőzsdére is. A kilátáselmélet tükrében vizsgálom, mennyire lehet általános jelenségnek tekinteni azt, hogy pánikhelyzetben befektetőként is hajlamosak vagyunk irracionálisan dönteni.

Vörös Emese Hargita (II. Jogász, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Partium Szakkollégium Fényes Elek Gazdaságtudományi Műhely): Az osztatlan közös tulajdon alakulása, különös tekintettel a termőföldeken fennálló osztatlan közös tulajdonra

Témavezető: Dr. Menyhárd Attila

Az osztatlan közös tulajdon szabályozásában annak kialakulásától kezdődően alig figyelhető meg változás. A jogalkotó a rendszerváltás óta helyez különösen nagy hangsúlyt e jogintézmény szabályozására, kiváltképp annak megszüntetési kérdéseire. Ennek oka többek között a közös tulajdon mögötti társadalmi értékrend, amely elsősorban a termőföldön védelme mögötti közérdek. Hogyan és pontosan miért szükséges szabályozni ezt az alapvetően polgári jogi intézményt? Erre keressük a választ az előadásban.

Herka Dominik (II. Szociálpolitika MA): Belföldi vándorlás 1990-2011

Témavezető: Dr. Márton Sándor József

Kutatásomban a magyarországi belföldi vándorlási trendeket vizsgálom az 1990-es, 2001-es és 2011-es népszámlálási adatok mentén, kiegészítve 2022-es előzetes adatokkal. Az adatokat három változó mentén szűkítettem le, ezek a nem, a korcsoport és a településtípus. Ahhoz, hogy érthetők legyenek a változások fontos tisztában lenni az elmúlt 30 év politikai és (makro)gazdasági eseményeivel, mivel ezek nagyban befolyásolták a tendenciákat.

Bajnóczki Laura (I. Szociológia MA): Work life balance megteremtése felsővezetők körében

Témavezető: Dr. Mohácsi Márta Katalin

Az előadás célja, a work life balance kérdéskörének bemutatása felsővezetői szempontból. A prezentáció fókuszában a nőket és anyákat érintő integrációs és reintegrációs kérdés bemutatása a kétkeresős családmódellek kialakulásának szerepe, valamint a vezetői pozícióban lévők kompetenciái állnak, melyek a „balance” megteremtéséhez szükségesek. Az előadás során a kettős

kötődésű karrier kialakításához szükséges motiváció, illetve az ehhez kapcsolódó kvalitatív kutatás eredményeinek bemutatására is sor kerül.

Papp Kitti Mária (I. Szociálpolitika MA): A NEET-generáció munkaerő-piaci helyzete

Témavezető: Dr. Mohácsi Márta Katalin

Az előadás célja bemutatni a NEET-fiatalok csoportjának jellemzőit. A prezentáció során a mérésük nehézségeit, a veszélyeztetettségük okait, a diverzitásukat és az egyes csoportok jellemzőit vesszük sorra. Nagy hangsúlyt helyezünk az európai és hazai NEET-kutatások eredményeinek bemutatására, és elmagyarázzuk, miért különösen nehéz számukra a munkaerő-piacon való tartós elhelyezkedés.

Kovács Fruzsina (I. Szociológia PhD): A kapitalizmus paradoxonjai. Fejlődés vagy hanyatlás?

Témavezető: Simonné Prof. Dr. Csoba Judit

Előadásom során a globalizáció által kiszélesedett kapitalizmus változásait vizsgálom a jóléti berendezkedés működésének függvényében a 21. században. A kutatás időintervallumát tekintve áttekinti a megzaboláztalak kapitalizmus kialakulásának korszakait, a második világháború végétől napjainkig, és annak tényét igyekszik ismertetni, hogy a kapitalizmus előrehaladásában egyfajta paradoxon mutatkozik, a Parsons létszférák vonatkozásában.

Szőőr-Fülöp Luca Anna (I. Szociológia PhD): Lakhatási egyenlőtlenségek

Témavezető: Simonné Prof. Dr. Csoba Judit

Az előadás a hazai lakhatási egyenlőtlenség feltérképezésére irányul. A fő fókusz a privatizáció, illetve a jelenség hatásainak a vizsgálata jelenti.

Szarka Melitta (I. Szociológia PhD): A koronavírus járvány hatása az emberi kapcsolatokra- két magyarországi nagyváros- Pécs és Debrecen tapasztalatai alapján

Témavezető: Dr. Balogh László Levente

A 2020 tavaszától egész Magyarországot, Európát és a világ számos más területeit érintő járvány az egészségügyi szempontokon túl komoly társadalmi hatást is gyakorolt. Magyarországon ennek fényében két nagyváros Pécsen és Debrecenben készült interjú adatfelvétel segítségével került megvizsgálásra számod dimenzió keretében, hogyan hatott, hogyan alakította át a Covid-19 és az ehhez kapcsolódó lezárások, korlátozások az emberek életét. Jelen előadás fókuszában a pandémia emberi kapcsolatokra gyakorolt hatása áll, hogy az emberek hogyan tapasztalták meg a bezárkózást, vagy épp az egymásfelé fordulást, segítségnyújtást. A fiatalkorúak tekintetében is tapasztalhatók változások, még az óvoda előtti életkorban is. Az idős korúak mindennapjai, kapcsolattartási szokásai szintén megváltoztak ezen időszak alatt. A pandémia járvány korlátozásai alól már mentesült a társadalom, de hatásai még érezhetőek a társadalmon.

Mazák Viktória Erzsébet (I. Szociológia PhD): A szakszervezetek hatása a társadalmi változásokra

Témavezető: Prof. Dr. Czibere Ibolya

Napjainkban a munkaerőpiac folyamatos változása komoly kihívás elé állítja a munkavállalókat tömörítő szakszervezeteket: a foglalkoztatási típusok változása, a vállalkozási forma minél nagyobb elterjedése az érdekképviselet átalakulását teszi szükségessé. A munkahelyeken működő szakszervezetek alulról szerveződő egységek, a munkáltatótól - elviekben - független szervezetek, melyeknek célja a munkavállalók közös összefogása a bérekkel, a munkafeltételekkel, a munkakörülményekkel, valamint nem utolsósorban a munkavállalókat érintő szociális kérdésekkel kapcsolatos követelések elérésének. Felmerül a kérdés, hogy az alapvető érdekvédelmi funkcióknak milyen mélységét és realitását tudja napjainkban egy szakszervezet betölteni.

Markovics Márton (I. Szociológia PhD): A Debreceni egyetemisták munkaérték klaszterei
Témavezető: Simonné Prof. Dr. Csoba Judit

Az előadás egy 2022-es kutatás adatbázisát mutatja be, ahol a Debreceni Egyetem nappali tagozaton tanuló hallgatóinak munka értékei voltak az elemzés fókuszában. A kutatás a Schwarz által alkalmazott individualista és kollektív munkaértékek tengelyén helyezte el a hallgatók munkaértékét a Super-i munka értékekre vonatkozó kérdések felhasználásával. A meglévő adatbázis másodelemzésével ezúttal a hallgatókat munkaérték klaszterekbe rendezzük annak érdekében, hogy homogén csoportokat alakítsunk ki értékeik szerint.

Dr. Takács István (I. Szociológia PhD): Az agrártársadalom helyzetértékelése empirikus eredmények alapján. Az egységes árualapú termelés szerepe a jövőkép megítélésében

Témavezető: Prof. Dr. Czibere Ibolya

„A piaci árutermelés nem érdekvédelmi feladat, nem politikai kérdés.” Szintetizálódott e kérdéskör lényege. Egységes elvként megjelent, hogy stratégiai döntések és irányok mentén tudjanak a gazdák bekapcsolódni a piaci alapú árutermelésbe, melynek szükségessége magától értetődik. „A termelő gazdák feladata egyszerre és szétválaszthatatlanul a piaci minőségű és mennyiségű termék előállítása.” E nélkül nem lehet piaci tényezői szerepről beszélni.

9:00 Történettudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Tóth Orsolya

Simon Attila (II. Történelem PhD): "Bika a csónakban" - A Mithras-ikonográfia egyik ábrázolásának új értelmezése

Témavezető: Dr. Forisek Péter

A Mithras-misztériumok római korból fennmaradt szobrain, domborművein, freskóin található ikonográfiai elemek között több olyan is van, amelyet még nem sikerült egyértelműen értelmezni. Ezek közé tartozik a hold alakú csónakban látható bika ábrázolása, amely főként a dunai tartományokban fordult elő. A kutatás célja, hogy magyarázatot találjon a Mithras-ikonográfia ezen kevésbé kutatott motívumára, és megpróbálja feltérképezni eredetét. Az értelmezés segítségével következtethetünk egy motívum lehetséges jelentésére, amelyre a szerző legjobb tudomása szerint eddig nem adtak egyértelmű magyarázatot, és a kérdés új diskurzusokat generálhat.

Berecz Gábor (VI. Történelem-Latin osztatlan tanári szak): Katonacsaládok és társadalmi mobilitás a Legio II Adiutrix feliratain

Témavezető: Dr. Takács Levente - Dr. Szabó Edit

A Legio II Adiutrix a római császárkor egyik legfoglalkoztatottabb alakulata volt. Kr. u. 89-től egészen a Kr. u. 5. század első harmadáig állomásozott a pannoniai Aquincumban (ma Óbuda), és a birodalom valamennyi nagy háborújában részt vett. Előadásomban egyrészt arra keresem a választ, hogy mennyire volt vonzó a hadseregben való szolgálat a helyi lakosság számára (családonként hányan jelentkeztek katonának, miféle társadalmi státusszal járt ez), ugyanakkor azt is tárgyalom, milyen árnyoldalai voltak.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Varga Laura (IV. Kémia-Történelem osztatlan tanári szak): Világvégevárás, elképzelések az Antikrisztusról a középkori Európában

Témavezető: Dr. Tóth Orsolya

Az apokaliptikus középkori irodalmi alkotások legismertebb darabja Adso Deruensis 950-ben megjelent, *De ortu et tempore Antichristi* című munkája, melynek jelentősége, hogy írásmagyarázat helyett hagiográfiai jegyekkel ötvözött elbeszélés. Latin nyelven, levél formában íródott, címzettje Gerberga, IV. Lajos nyugati frank uralkodó felesége. Előadásom fókuszában a szöveg keletkezési körülményei, a szerző bemutatása és a korabeli történeti kontextus megteremtése áll.

Németh Gergő (III. Történelem BA): A Habsburg-Laufenburgok felemelkedése - Egy Habsburg-oldalág egyházi kapcsolatai

Témavezető: Prof. Dr. Bárány Attila

Előadásomban a Habsburgok egyik oldalági rokonainak egyházi kapcsolatait és annak jelentőségét ismertetem. A Habsburg-Laufenburgok I. Rudolf német-római király (ur. 1273-1291) másodunokatesvérei voltak, akik a 13-15. század között a mai Svájc és Németország délnyugati részén éltek. A laufenburgi-ág esetén keresztül szemléltetni kívánom a Habsburg család kevésbé ismert családtagjainak a svábföldi régióban gyakorolt szerepét, különös tekintettel az egyházban betöltött pozíciókra.

Maksó Zsaklin Anna (IV. Magyar-Történelem osztatlan tanári szak): Lengyel-litván-magyar kapcsolatok az 1350-es években, különös tekintettel az 1355-1360-ig terjedő időszakban

Témavezető: Prof. Dr. Bárány Attila

I. Lajos lengyel-litván politikáját eddig elsősorban a hadjáratok tekintetében vizsgáltam, kiemelve az 1351. és 1352. évi litván hadjáratokat, azok datálását, a hadjáraton részt vett személyek körét. Az 1350-es évek második felében viszont nem a katonai megmozdulások kerültek előtérbe magyar részről, hanem sokkal inkább a diplomáciai lépések. Jelen előadásom célja, hogy betekintést engedjek ezen öt év történéseibe, mindhárom hatalom szemszögéből. Forrásként Jan Długosz Annales seu Chronicae incliti Regni Poloniae Joannes Dlugossius című krónikáját, valamint az Anjou-kori Okmánytár vonatkozó köteteit használtam.

Andrékó Tamás Dániel (V. Történelem-Közösségi művelődés osztatlan tanári szak): Egy balkáni konfliktus lezárása: a szerb-bolgár határvita diplomáciai aspektusai 1886–1888 között

Témavezető: Dr. Schrek Katalin

Szerbia és Bulgária viszonyrendszerét 1878 és 1888 között határviták élezték ki. A berlini kongresszus (1878) eredményeként létrejövő Európai Határmegállapító Bizottság az osztrák-magyar katonai térképek pontatlanságai miatt számos térségben az etnikai és tulajdonjogi viszonyokat figyelmen kívül hagyva jelölte ki az új határokat. Az első jelentősebb diplomáciai konfliktus 1884-ben robbant ki egy, a bulgáriai Bregovo falu közelében található terület birtokjogának kérdése miatt. Az előadásban röviden kitérek korábbi kutatási eredményeimre, vagyis a három császár szövetségének mediációjára (közvetítésére) és a szerb-bolgár tárgyalássorozatokra (1884–1885), majd a következő kutatási kérdések mentén vizsgálom a tárgyalások második szakaszának és a határkiigazításokról szóló jegyzőkönyvnek a körülményeit: Milyen koncepciókat fogalmaztak meg Belgrádban és Szófiában? Milyen szerepe volt a konfliktusrendezésben az osztrák-magyar és a német diplomáciának? Hogyan viszonyult Oroszország a tárgyalásokhoz?

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Nagy Bertalan (VI. Földrajz-Történelem osztatlan tanári szak): A spanyolnátha-járvány kutatásának lehetőségei Bihar vármegye járásainak példáján

Témavezető: Dr. Szilágyi Zsolt

Az 1918-ban kitört spanyolnátha-járvány – mely 1918–1919-ben 20-100 millió ember halálát eredményezte – 2022-ben került kutatásom fókuszába, amikor is a Bihar vármegyei Derecskei járás településeinek 1918-as és 1919-es halotti anyakönyveit dolgoztam fel. Azóta a vármegye újabb településeinek anyakönyveit vontam be kutatásomba, jelen előadásom pedig a különböző területekre kiterjedő vizsgálatok összehasonlíthatóságáról szól.

Turi Olivér (III. Építészmérnök BSc): Középkori ferences templomok barokk átalakítása, esettanulmány a gyöngyösi ferences templom átalakításáról

Témavezető: Dr. Bereczki Zoltán

Előadásomban Gyöngyös középkori ferences templomának barokk átalakítását vizsgálom. Megkísérlem a középkori építészet ideológiáját és hagyományait összehasonlítani az újkori barokk építészet jellegzetességeivel. Továbbá az elvégzett helyszíni vizsgálat alapján az átalakítást tükröző rekonstrukciós jelleggel készült alaprajzokat és megfigyeléseket szeretném bemutatni.

9:00 Irodalom- és nyelvtudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Bódi Katalin - Ballagó Júlia

Szalók Balázs Dávid (III. Magyar-Német osztatlan tanári szak): Egy arc megképződése: Vajda János *Nádas tavon* című versének műközpontú elemzése

Témavezető: Dr. Bényei Péter

A *Nádas tavon* című vers elemzésére tett kísérlet igyekszik túlmutatni egy verselemzés pusztán poétikai-retorikai alapozottságán, a költői nyelvhez való hozzáférhetőség hermeneutikai lehetőségeit veszi számba. A rendszertan alappillérei hermeneutikai, poétikai, nyelvfilozófiai, valamint létfilozófiai természetűek. Az alkalmazott módszertan előrebocsátja, hogy Vajda János szövege a létbevetettség egzisztenciálfilozófiai tárgykörén túl, mint beszédhelyzet, az önészlelés és énrájkörülményeit aposztrofálja.

Kádár Anna Katalin (II. Történelem BA): A szabadság problematikája Dosztojevszkij *A Karamazov testvérek* című regényének "A nagy inkvizítor" című fejezetében

Témavezető: Dr. Keményfiné Dr. Regéczi Ildikó

Kutatásom témája Dosztojevszkij hőseinek a szabadsághoz fűződő viszonya, valamint a szerző munkásságában a szabadság és a bűn lehetséges kapcsolati pontjainak a vizsgálata. Előadásomban elsősorban a szabadság fogalmának elemzésére törekszem *A Karamazov testvérek* című regény „A nagy inkvizítor” (legendája) című fejezetében. A regényben megjelenő szabadság-problematikához a 20. századelő két vallásbölcsele, Nyikolaj Bergyajev és Vaszilij Rozanov Dosztojevszkij-elemzéseinek a kontextusában közeledem.

Kovács Kincső (II. Földrajz-Magyar osztatlan tanári szak): Transzgenerációs motívumok Deres Kornélia *BOX* című kötetében

Témavezető: Dr. Baranyai Norbert

Kutatási témám a transzgenerációs líra fogalmi kereteinek, valamint Deres Kornélia *BOX* című kötetének vizsgálata. Hipotézisem szerint a kötetben a nyelvív válás és a militáris költészet alakzatai fejezik ki a transzgenerációs traumákkal való küzdést és az ősi mintákkal történő leszámolást. A kötet tudatosan épít fel egy sokszínű motívumkorpuszt, melynek egyes elemei új jelentéstöltéssel bővülnek. Emellett azzal is igyekszem számot vetni, hogy a transzgenerációs irodalom mennyire tekinthető új tendenciának.

Püski Mónika (IV. Angol-Magyar osztatlan tanári szak): Az én és a mi - Hatalmi viszonyok
Nádas Péter A Biblia című művében

Témavezető: Dr. Balajthy Ágnes

Kutatásom célja feltárni Nádas Péter keveset vizsgált A Biblia című művének motivikus rétegzettségét. A munka törzsét a hatalmi viszonyok reprezentációjának feltérképezése adja. A folyamat során megvizsgálom mind a mikro- és mind a makroszintű összefüggéseket, reflektálva az ezeket kísérő motivikus konnexiókra. Különös figyelmet fordítok az agresszió megjelenítésének aspektusaira, azoknak a hierarchikus rendszerben betöltött szerepére és a család-cseléd viszony sajátosságaira is, gondolatmenetemet pedig a zárlat értelmezési lehetőségeivel fejezem be.

Vilmeke Berill Enid (IV. Angol-Etika osztatlan tanári szak): (Not so) hidden figures – about the exploitation of body in „everyday-sexist” advertising

Témavezető: Dr. Lénárt-Muszka Zsuzsanna - Dr. Pataki Éva

Előadásomban a mai világ normáit, hozzáállását, elképzelését és trendjeit legkiemelkedőbben alakító platform, a média, ezen belül is a reklámpia azon tendenciáit igyekszem bemutatni - amerikai, illetve magyar példákkal – amivel a női és férfi testeket expliciten használva (pontosabban kihasználva) ültetik el bennünk a mindennapi szexizmus normalizálásának magvait, és közvetítenek sokszor káros értékeket a társadalom felé.

Törzsök Réka (III. Anglisztika BA): The Ambiguity of Charlotte Bartlett in E. M. Forster's A Room with a View

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

The two main female characters of E. M. Forster's turn-of-the-century novel titled A Room with a View (1908) appear to represent the conflicting attitudes of their period. Lucy Honeychurch stands for the more emancipated and laxer sentiments of the Edwardian era, while her cousin and chaperone, Charlotte Bartlett, seems to enforce Victorian views while overseeing Lucy's life in Italy, especially her interactions with a young man named George Emerson. Examining the contradictory roles Charlotte plays in the narrative leads us to conclude that, by the end of the novel, she is capable of adjusting to the new era for Lucy's sake and of allowing her to choose George as her partner.

Lajos Panna (V. Magyar-Matematika osztatlan tanári szak): A finnugor nyelvrokonság megjelenése a középiskolai nyelvtanoktatásban

Témavezető: Dr. Maticsák Sándor

Körülbelül az elmúlt 50 év tankönyveit és tanterveit vizsgálva az előadásban arra a kérdésre keressük a választ, hogy a nyelvrokonság oktatását milyen módon befolyásolja és befolyásolta a kulturális és politikai környezet.

Hajdu Tímea (III. Angol-Magyar osztatlan tanári szak): Cigány szavak és megítélésük a magyar nyelvben

Témavezető: Dr. Dobi Edit

A cigány szavak már annyira részei a köznyelvnek, hogy a beszélők nem érzik szlengnek. Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a beszélők melyik korosztály nyelvhasználatához kötik leginkább ezeket a jövevényszavakat, milyen diskurzusokhoz társítják (csak bizalmas beszélgetésekhez vagy akár formálisabb színterekhez, például egyetemi órákhoz is), illetve hogy mit gondolnak a szavak használóiról.

Végh Darinka (IV. Angol-Magyar osztatlan tanári szak): A halomnévadás motivációjának elemzése Nádudvar településének helynévanyagában

Témavezető: Prof. Dr. Hoffmann István Nándor

Nádudvar egy kisváros Hajdú-Bihar megyében, Debrecentől körülbelül 45 kilométerre. A halomnevek vizsgálata részét képezi az egész nádudvari határt feltérképező, névtani szempontból kutatásnak. A helynévadás analógiás: az új nevek beilleszkednek a meglévők alkotta modellbe. 114 objektum és 115 halomnév került feltárássra. Az összes név kétrészes és transzparens; előtagjukat tekintve a tulajdonság alapján történő a legproduktívabb; a többi helynéven, személynéven, történelmi eseményen alapul.

11:00 Pszichológia szekció

Levezető elnök: Dr. Nagy Luca Zsuzsa

Deák Fanni (III. Pszichológia BA): Élethosszig tartó tanulás: egy lehetséges megoldás. Digitális tananyagfejlesztés és hatékonyságának vizsgálata pszichológiai módszerekkel időskorúak körében

Témavezető: Dr. Polonyi Tünde Éva

Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy idős emberek körében mennyire jól alkalmazhatóak az interaktív e-learning kurzusok. Kérdésem az volt, hogy mennyire terheli le kognitívan az általunk fejlesztett interaktív e-learning tananyag az idősebb korosztályt a megszokott, hagyományos módon szerkesztett tananyaghoz képest. Ezen felül a tanulás folyamata során tapasztalt metakognitív érzelmek intenzitását, illetve az észlelt mentális fáradtság mértékét is összehasonlítottam a két tananyag esetében.

Bákonyi Dzsénifer (I. Pszichológia PhD): Szívrendellenességgel élő gyermekek életminőségének és a megterhelő kórházi helyzetekhez kapcsolódó érzelmi viszonyulásának vizsgálata

Témavezetők: Dr. Kondé Zoltánné - Dr. Ináncsy-Pap Judit

A krónikus betegségben szenvedő gyermekek sajátos fejlődési útvonalon haladhatnak, így esetükben az életminőség szubjektivitása különösen hangsúlyozottá válik. Kutatásunk a magyar szívbeteg gyermekpopuláció életminőségét, az aktuális mentális és viselkedési tüneteit, pozitív élményeit és a megterhelő kórházi helyzethez való érzelmi viszonyulását vizsgálja.

Hadházi Zsófia (III. Pszichológia BA): Közösségi vallásgyakorlás a Covid-19 árnyékában - pszichológiai megközelítés

Témavezető: Molnárné Prof. Dr. Kovács Judit

A Covid-19 járvány óta tapasztalható gyülekezeti csökkenés mögött húzódnak okokat kutattuk, a lelkészek gondolatait, illetve a hívők válaszai alapján. Kérdés, hogy mi múlt a lelkészek aktivitásán; a kínálattal való élésen és a hívők tulajdonságain. Kutatásunk elvi síkon a közösségi spiritualitás jelenléti közösségbe vonzó erejéről szól, gyakorlati haszna pedig a gyülekezeti közösségszervezés tekintetében orientál az online alkalmak kapcsán, vajon kell-e azoknak a negatív hatásaitól tartanunk.

Rácz Alexandra (IV. Ápoló BSc): Mentális zavarokkal szembeni hallgatói attitűdök feltárása a Debreceni Egyetemen

Témavezető: Dr. Bene Ágnes

A mentális zavarokkal élőkkel szembeni negatív attitűdök felismerése és módosítása a laikusokon túl, megoldandó kihívást kell hogy jelentsen a segítő szakmákban dolgozó szakemberek és közvetve a szakemberutánpótlás számára is. A kutatás célja, hogy feltárja a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karának hallgató attitűdjeit a mentális zavarokkal élő személyekkel

kapcsolatban, és bemutatni ezen attitűdök formálásának lehetőségeit a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok tapasztalatainak fényében.

* * *





Köszönjük
a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottságának
támogatását



**DEBRECENI
EGYETEM**



**Hatvani István
Szakkollégium**

Debreceni Egyetem

Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégium
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.; 4002 Debrecen Pf. 400.

www.hatvaniszakoli.hu

hatvani@unideb.hu